

FAT OM FINANSERNE

LÆRERVEJLEDNING

Forberedelsesmateriale til "Fat om finanserne"

Forberedelsesmaterialet består af:

- Tip en 10'er: bank
- Tip en 10'er: forsikring
- Need to know: bank
- Need to know: forsikring
- Forsikringsopgaver
- Udregning af ÅOP
- Budgetopgave* med tilhørende Excel – fil
- Hvad koster du?* (budgetopgave 2) med tilhørende Excel-fil
- Pensionsopgave

*Budgetopgaven og "Hvad koster du?" har identiske regneark, og man kan vælge mellem de to opgaver ud fra klassens niveau. Budgetopgaven baserer sig på en række færdige oplysninger, mens "Hvad koster du?" er en regneopgave, hvor eleverne ud fra en række gennemsnitstal skal beregne, hvor meget de selv koster i familiens budget.

SÅDAN BRUGER DU MATERIALET

Tip en 10'er og Need to know.

Formål: at undersøge elevernes forhåndsviden om emnet, og at eleverne får viden om centrale begreber vedr. økonomi og forsikring

1. Uddel tipskuponerne og få eleverne til at udfylde dem hver for sig. I grupper på fire sammenligner eleverne deres besvarelser. Er eleverne i gruppen enige om svarene? Hvor er der uenigheder? Hvem har mon ret, hvis der er forskellige besvarelser?
Tag evt. en opsamling fælles i klassen for at undersøge, hvor der er uenigheder grupperne imellem. Undlad at give eleverne de rigtige svar.
2. Uddel arkene "Need to know" til grupperne og få eleverne til selv at finde de rigtige svar på hvert spørgsmål ved at gennemlæse disse fakta.
3. Afslutningsvis gennemgås begge kuponer i fællesskab. I forbindelse med denne gennemgang kan I evt. sætte fokus på de spørgsmål, der var størst usikkerhed omkring.
Gav "Need to know" anledning til undren eller særlige overvejelser hos eleverne? Hvad vidste de i forvejen – hvad vidste de ikke?

Opfølgning:

Få eleverne til at undersøge deres forældres forsikringsforhold. Hvilke forsikringer har deres forældre valgt, og hvilke har de evt. bevidst fravalgt og hvorfor? Har forældrene forsikringer med eller uden selvrisiko, og hvor stor er en selvrisiko typisk? Hvor mange elever i klassen er omfattet af en indbo/ansvarsforsikring, og hvor mange er omfattet af en ulykkesforsikring? Saml op på elevernes undersøgelser i fællesskab.

Forsikringsopgaver

Formål: at eleverne anvender deres viden om forsikringstyper i forhold til konkrete cases, der rummer spørgsmål vedr. forsikring.

PowerPointen består af syv sider med en forsikringsopgave på hvert side, der tager udgangspunkt i den viden, eleverne har fået gennem arbejdet med "Need to know" om forsikring.

Inddel eleverne i grupper på ca. fire. Gennemgå opgaverne en ad gangen og bed grupperne komme med et svar og en begrundelse. Alle svarene er samlet på en side for sig. Undersøg de spørgsmål nærmere, hvor eleverne svarer forkert, eller hvor eleverne undrer sig over noget.

FAT OM FINANSERNE

Beregning af ÅOP

Formål: at eleverne bliver i stand til at gennemskue tilbud om afbetalingsordninger hurtigt, beregne ÅOP, samt at eleverne gøres bevidste om, at alle låneordninger ikke er lige dyre.

1. Eleverne skal først udregne, hvor mange penge computeren vil koste i alt, hvis Camilla låner pengene i stedet for at spare dem op.
2. Dernæst sammenligner eleverne forskellige tilbuds ÅOP og skal vurdere, hvilke tilbud der er rimelige.

Fremgangsmåden fremgår af elevopgavens beskrivelse. Regneeksemplerne angiver metode til beregning af butikkens tilbud. Det er tanken, at eleverne selv skal gennemskue forskellen på at beregne med og uden gebyrer. Det sværeste at beregne er med gebyrer og flerårigt.

Opgaven omfatter beregning af afdrag med udgangspunkt i en aftalt rente, hvor en række månedlige ydelser er præsenteret. Dette valg er taget for at gøre udregningerne nemmere at overskue.

Vælg mellem "Budgetopgave" og "Hvad koster du?"

Budgetopgave

Formål: at eleverne får kendskab til brug af regneark. Elevkurset baserer sig på regneark, som er omdrejningspunkt for spillet "Fat om finanserne".

At eleverne får indsigt i forholdet mellem udgifter og indtægter – herunder hvor mange penge der skal tjenes hver måned for at få et budget til at hænge sammen.

Fremgangsmåde fremgår af elevarket. De afsluttende spørgsmål kan med fordel tages op i fællesskab. Det afsluttende spørgsmål, hvor eleverne skal undersøge, hvad forskellige erhverv giver i løn, kan indgå i forbindelse med arbejdet med elevernes uddannelsesplaner eller danne ramme om et større undersøgelsesarbejde efter, at eleverne har været på kursus i Ungdomsbyen.

Hvad koster du?

Formål: at eleverne får kendskab til brug af regneark. Regneark indgår som en væsentlig del af selve spillet "Fat om finanserne".

At eleverne får indsigt i forholdet mellem udgifter og indtægter – herunder hvor mange penge der skal tjenes hver måned for at få et budget til at hænge sammen.

At eleverne bliver opmærksomme på, hvor meget de selv trækker på familiens økonomi om måneden.

Fremgangsmåde fremgår af elevarket. De afsluttende spørgsmål kan med fordel tages op i fællesskab. Det afsluttende spørgsmål, hvor eleverne skal undersøge, hvad forskellige erhverv giver i løn, kan indgå i forbindelse med arbejdet med elevernes uddannelsesplaner eller danne ramme om et større undersøgelsesarbejde efter, at eleverne har spillet "Fat om finanserne".

FAT OM FINANSERNE

Pensionsopgave

Formål: at eleverne får kendskab til pensionsopsparing, samt at eleverne opnår forståelse for, hvor mange penge der skal spares op for at opretholde en vis levestandard i pensionsalderen.

Fremgangsmåde fremgår af elevarket. Eleverne skal undersøge, hvor mange penge man har til pension afhængigt af, hvor længe man har sparet op. Herefter skal de undersøge, om der er overensstemmelse mellem det, de kommer til at få udbetalt i pension, og de udgifter, de regner med at få, når de går på pension. Eleverne kan med fordel bruge oplysningerne fra "Budgetopgaven" eller "Hvad koster du?". Eleverne opfordres herudover til at benytte sig af eventuelle bedsteforældre som hjælp til at lægge et alderssvarende budget.

LINKS

Finansrådet

Finansrådet tilbyder forskelligt undervisningsmateriale. Materialerne er målrettede grundskolens undskoling. Gennem materialerne kan eleverne lære om budgetter, opsparing, lån og renter mm.:

www.finansraadet.dk

www.pengeuge.dk/Laerere/Pages/Undervisningsmaterialer/Officielt%20materiale%20til%20undervisningen.aspx

www.finansraadet.dk/skolefinans/pages/materiale-til-undervisning.aspx

ÅOP beregner

www.bankinfo.dk/%C3%A5op.asp

www.laaneberegner.dk/beregn_laan_aaop.php

Skat

Indføring i skattesystemet samt viden om, hvordan indkomst og fradrag påvirker skatten:

www.dr.dk/NYHEDER/htm/magasiner/penge/pengekolen/skatteskolen/

Forsikring & Pension

Brancheorganisationen Forsikring & Pensions hjemmeside indeholder en række redskaber om forsikring og pension.

Sammenligning af priser og dækninger på alle de almindelige forbrugerforsikringer hos forsikringsselskaberne:

<http://forsikringsguiden.dk/#!/>

Få forklaret, hvordan det danske pensionssystem er indrettet og fungerer:

www.forsikringogpension.dk/pension/pensionsabc/Sider/pensions-abc.aspx

Pensionsmåleren sammenligner din pension med din indkomst. Hvilket liv vil du have som pensionist?:

www.forsikringogpension.dk/pension/pensionsmaaler/Sider/pensionsmaaler.aspx

FAT OM FINANSERNE